

KIS HÍR LAP

A KIS MŰVÉSZ. (Lásd a 45. lapon.)

L. köt. 3. szám.

Ára negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr.
Megjelen minden vasárnap 16 oldalon.

1896. január 19-én.

A REJTELMES KULCS.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

ZOLTÁN kirakta a gyöpre a jóféle elemóziát, mellyel a mama el látta őket. Böven volt és Domokos bácsi minden czerimónia nélkül hozzá is látott, jókedvűen mondván:

— Nagyon okosan tettétek, fiaim, hogy eltévesztettétek az utat és ide kerültetek. Mert biz' én már éhes voltam, reggel pedig, mikor kiindultam, csak ebédre valónak tettem valamicskét a tarisznyába. Az meg az utolsó morzsáig elfogyott épp ott a Bagolyvárban, ahová ti indultatok.

— Jaj de kár, hogy nem ott találkoztunk! szólt Zoltán.

— No's, majd egyszer valamikor együtt rándulunk oda. Nagyon érdekes hely, a sziklákon több ritka növény terem. Csak az kár, hogy bajos hozzájok férni ilyen öreg lábakkal.

— De mi jól tudunk kapaszkodni, szólt Béla élénken. Mi nagyon szívesen segíténék a bácsinak.

— Majd szavatokon foglak, ha szívesen teszitek.

— Hogy ne? felelé Béla. Én is szoktam botanizálni, nagyon szeretem a növényeket; csak az a baj, hogy . . . bizony még keveset értek hozzá, Zoltánnak pedig nincs kedve hozzá.

— Ne szépitgess engem, Béluskám, szólt közbe Zoltán vidáman. Nem ott a hiba, hogy nincs kedvem hozzá . . . ámbár ez is igaz . . . hanem ott, hogy ebben te többet tudsz nálamnál és amit te nem tudsz, no, azt én bizonyosan még annyira

sem tudom. De bezzeg tudja ám Domokos bácsi!

Az öreg ur csakugyan szenvedélyes füvészs volt, s amint hallotta, hogy Béla is szereti ezt a szép tudományt, még barátságosabban nézett rá.

— Megállj csak, öcsikém, mondá: mindjárt mutatok neked néhány érdekes és ritka növényt. Épp ma bukkantam rájuk.

Elő vette a táskáját s Bélával együtt csakhamar egészen bele mélyedtek a növények vizsgálásába és magyarázásába. Béla, az öreg ur szíves modorától bátorítva, csakhamar oly bizalmasan beszélt vele, mint valami régi jó ismerőssel; kérdései, megjegyzései nagyon tetszettek Domokos bácsinak.

— Majd megkérem atyádat, eressen olykor-olykor hozzám, együtt fogjuk bejárni a hegyeket. Látom, figyelmes kis diák vagy. Azt kell hinnem, hogy az iskolában is jól boldogulsz.

— Ó, Béla mindig a legjelesebbek közt van, szólt Zoltán őszinte testvéri büszkeséggel.

— Szeretem, hogy ezt hallom. Mert bizony tegnap, mikor olyan elszontyolodott képpel érkezett meg, azt hittem, hogy valami kis hiba esett.

Béla elvörösödött s pillanatnyira meg is zavarodott; de aztán így szólt:

— Igaz is. Hiba esett . . . de az én jó apám hisz nekem és majd valamiképp talán kiderül, hogy nem vagyok hibás. És Domokos bácsit is arra kérem . . . ha valami rosszat hall rólam, ne higye el mindjárt.

Nyíltan, bizalommal nézett az öreg ur szeme közé. Domokos bácsi pedig barát-

ságosan megkomolyan me

— Magam szavadban. N és ne félj, ne hallanék is v elég volt a p mányból. A idején haza j

— Az biz' kor a Messz ott vár a ko

Az öreg u

— Ott ugy még nyolczk ideig jöttetek több, mint jó

Megszippen

— Szépen v oda érünk, ha tétben. És ha esis talán nem fordul. Gyalog

— Az nem leink aggódni

— Ne bus nyugodtan. C jöttök. Igen k

— Hogyan csak gyalog s

— Mindjár Fölkerekede negyed óráig erdőből, köze nem a vasuti

— Ez az á amelyben a kell szállni, s percz mulva j és újabb néhá

ságosan megsimogatta Bélának a fejét és komolyan mondá:

— Magam is hajlandó vagyok hinni a szavadban. No, nem kutatom, mi a bajod; és ne félj, nem itélnelek el könnyen, ha hallanék is valamit. De most már, fiaim, elég volt a pihenésből, ozsonnából és tudományból. Arra kell gondolnotok, hogy idején haza jussatok.

— Az biz' igaz! szólt Zoltán. Hét óra-
kor a Messzelátó-csárdánál kell lennünk, ott vár a kocsink.

Az öreg ur kihuzta az óráját.

— Ott ugyan nem lesztek hét óra-
kor, de még nyolczkor sem. Számítsd ki, mennyi ideig jöttetek ide. Most hat óra. Pedig nem több, mint jó fél órája, hogy pihentek.

Megszéppent a két fiu, kivált Zoltán.

— Szépen vagynak! Sötét este lesz, mire oda érünk, ha ugyan el nem tévedünk a sötétben. És ha idején oda nem érünk, a kocsis talán nem is vár sokáig, hanem visszafordul. Gyalogolhatunk hazáig.

— Az nem volna nagy baj. De jó szüleink aggódni fognak, tevé hozzá Béla.

— Ne busuljatok, szólt Domokos bácsi nyugodtan. Otthon lesztek idején, velem jöttök. Igen könnyen és hamar jutunk haza.

— Hogyan? Hiszen Domokos bácsi is csak gyalog szerrel van.

— Mindjárt megértitek. Csak induljunk. Fölkerekedett és hegyi ösvényeken alig negyed óráig gyalogoltak, már kiértek az erdőből, közel egy kis városhoz és majdnem a vasuti állomás kapujánál.

— Ez az állomás mindjárt az első attól, amelyben a mi falunkba utazóknak ki kell szállni, szólt Domokos bácsi. Néhány perc múlva jön az esti vonat, beszállunk és újabb néhány perc múlva ott vagyunk

a mi állomásunkon. Onnan pedig kocsin megyünk haza, mert most innen mindjárt telegrafálok atyátoknak, hogy a kocsit ne a Messzelátó-csárdához küldje, hanem a vasuti állomáshoz. Jó lesz?

A két fiu persze egészen felvidult.

— Pompás! Milyen szerencse, hogy a bácsival találkoztunk. Másképp ugyan benne volnánk a páczban, mondá Zoltán.

— Ki sem találtuk volna, hogy ilyen módon hamar haza juthatunk. Hiába is tudtuk volna, mert pénzünk sincs a vasuti jegyre. Most adósságot is kell csinálnunk Domokos bácsinál, hogy jegyet válthassunk.

— Adok kölcsön, fiaim, szólt az öreg ur vidáman. Fejenként husz krajczár szükséges. Talán csak ki fog az apátok váltani, megértek neki husz-husz krajczárt.

Ekkép vigan csevegve tértek be a pályaházba. Nem sokára csakugyan berobogott a vonat, Domokos bácsi a két fiuval beszállt s aki látta őket, bizvást hihette, hogy, ha nem rokonok, hát minden esetre régi jó barátok, akik nagyon szeretik egymást és kellemes kirándulásról térnek haza. Ez különben jórészt ugy is volt, mert az öreg ur nagyon megszerette a két derék fiút; ezek pedig viszont annyira megbarátkoztak a nyájas, derült Domokos bácsival, mint ha igazán kedves öreg rokonuk volna. A vasuti kocsiban eltréfáltak, hogy a kirándulásuk tervét mily gyönyörűen tudták végre hajtani! A Bagolyvárat nem látták, a Messzelátó-csárdához nem kerültek vissza, hanem az ellenkező irányban botorkálva át a hegységen, vasuton kerülnek haza, másnak a pénzén.

— No, hiszem is, hogy apácska megjutalmaz egy-két baracczkal . . . a fejünk bubján, szólt Zoltán.

— Én átengedem neked a porciómat, mondá Béla. Tiéd az érdem, te voltál a kalauz. Tudod, én megfogadtam, hogy többé soha sem vállalom magamra, ami nem illet.

— Talán már tetted és belevesztettél? kérdé Domokos bácsi, fürkésző tekintettel.

Béla kissé megzavarodott s nem tudta, mit feleljen. Szerencséjére a mozdony nagyot füttentett, a vonat berobogott az állomásra, ki kellett szállniok.

— Valjon apácska megkapta-e idején a táviratot? Itt van-e a kocsink? szóló Zoltán.

— Előre sietek és megnézem, mondá Béla, és fürgén szaladt a kocsikhoz.

Zoltán és Domokos bácsi lassan sétáltak egymás mellett a kijárási felé. Többen is szálltak le a vonatról s mintegy tíz lépésnyire Zoltán és az öreg ur előtt körülbelül tizenkét éves diákok haladt szintén kifelé, jobb kezében nagy uti táskával. Zoltán is, Domokos bácsi is, mivel épp előttök lépegetett, szinte akaratlanul is ezt a fiút nézték és így mind a ketten jól látták, amint a fiu bal kezével a zsebébe nyult, kihuzta a zsebke-valóját, de ezzel együtt kulcsot is rántott ki, mely leesett a földre. Nem vette észre és tovább haladt; sőt mint ha most hirtelen nagyon sietni kezdett volna.

— Ejnye, mi! Az a fiu elvesztette a kulcsát, szóló Zoltán.

— Az ám ... az ügyetlen ficzkó, mondá Domokos bácsi. És nem hallotta meg a koppanást.

— Pedig talán épp a táskája kulcsa.

— Minden esetre szüksége lesz rá s nem fogja tudni, hol vesztette el. Vedd föl, fiam és szaladj utána, add oda neki. Az effélével tartozunk egymásnak.

Zoltán szívesen megtette. Fölemelte a kulcsot s hamar utól érte a fiút és oda nyújtotta neki a kulcsot, mondván:

— Ezt a kulcsot kirántottad a zsebedből, de szerencsére megláttam ... itt van.

Az idegen fiu mint ha meghökkenett volna s kissé el is vörösödött.

— Miféle kulcsot? Nem veszthettem el semmiféle kulcsot, mert nem volt nálam kulcs.

— Dehogyan nem! Láttam, mikor a kendőddel kirántottad a zsebedből.

Erre az idegen fiu hetykén és majdnem goromba hangon felelé:

— Mondtam már, hogy nálam semmiféle kulcs sem volt. Én talán csak jobban tudom, mi van a zsebedben, mint te? Nincs kedvem holmi együgyü tréfákra, hogy idegen portékát engedjek magamra tukmálni. Tartsd meg a kulcsodat!

Gyorsan odább ment, Zoltán pedig meglehetősen álmélkodva nézett utána. Aztán, amint Domokos bácsi oda ért, elmondta neki a dolgot.

— Pedig tisztán láttam, hogy ő ejtette el. Mégis azt mondja, hogy nem az övé, nem akarta elvenni.

— Furcsa legényke, az bizonyos. Én is láttam, mikor kirántotta a zsebéből. Valami okának kell lenni; de hát azon mi ne törjük a fejünket.

— Igen, de mit csináljak ezzel a kulccsal?

— Add be az állomási irodába, mint talált portékát. Az a szeleburdi ficzkó talán majd otthon veszi észre, hogy mégis az övé, ha ugyan más valami nem lappang mögötte. Az irodában minden esetre biztos helyen lesz.

Zoltán tehát bemegy és átadta a talált kulcsot. Béla is vissza tért a kocsira. Nagyon kedvetlenül.

— Itt van a kocsink?

— Ejnye, szóló Zoltán. Moruan mondd, mi a helyzet? Nem gyalog kell hazamennem?

— Nem azért, de ...

KILENCZ róza
Kilencz czi
Fehér, czir
Mind azt k

AZ IG

— Tatá

EGY ember kis m...
dárka emberi l...
— Mi szükséged
vagyok, hogy ha en...
eszél, jól nem lakol...
a legjobb? Bocssás...
három jó tanácssal...
egyiket különben

Zoltán tehát bement a hivatali szobába és átadta a talált kulcsot. Mire kijött, már Béla is vissza tért a pályaház előtti térről. Nagyon kedvetlenül mondta:

— Itt van a kocsink, mehetünk.

— Ejnye, szólt Zoltán nevetve; oly szomoruan mondogod, mint ha sajnálnád, hogy nem gyalog kell haza mennünk.

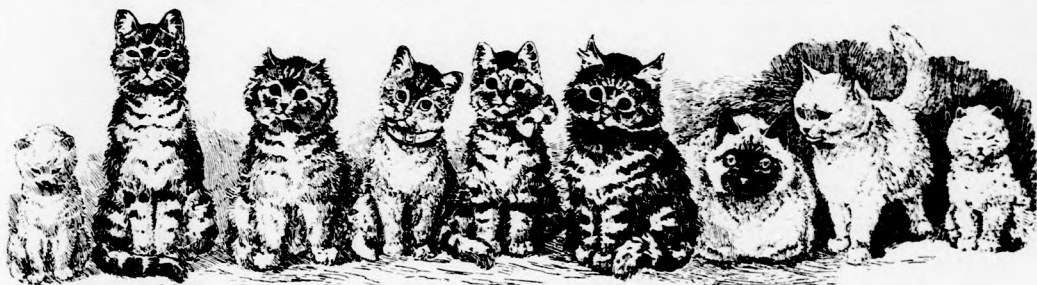
— Nem azért, de . . . izé . . . láttam,

csakugyan megjött Sándor. Amott ül épp kocsiba a tiszteletes urral.

— Az? Hiszen . . . csakugyan! Ez az a fiú, aki elvesztette a kulcsát és nem akarta vissza venni. No, majd talán még örülni fog, ha találkozunk, és addig eszébe jut, hogy mégis az övé, én pedig megmondhatom neki, hol kaphatja meg.

(Folytatása következik.)

CZICZA-PARÁDÉ.

KILENCZ rózsza egy bokorban,
Kilencz czicza hosszú sorban.
Fehér, czírmos, kicsi, nagy —
Mind azt kérdi: hol is vagy?

Hol is vagy hát, jó asszonykánk,
Aki visel hü gondot ránk?
Tejet ígértél nekünk,
Egy órája hogy lesünk!

Léptek nesze . . . ajtó tárul . . .
Böske jön a kamarából.
»Itt van a friss tej, netek!
Kis cziczáim egyetek!*

AZ IGAZSÁG.

— Tatár mese. —

EGY ember kis madárkát fogott. A madárka emberi hangon így szóla hozzá:
— Mi szükséged van reám? Oly kicsike vagyok, hogy ha engem megsütsz és megeszél, jól nem lakol. De tudod-e, mi lenne a legjobb? Bocsáss el engem s én hálálul három jó tanáccsal szolgállok neked. Az egyiket különben már bírod; a többi

kettőt pedig akkor tudod meg, ha szabadon bocsátottál.

Az ember elfogadta az ajánlatot.

— Tudnod kell, mondá a madárka, hogy bár mily szerencsétlenség történnék is veled, bármily károsodásod lenne is valamilyen: nem szabad sajnálkoznod a fölött, ami elmúlt és nincs többé.

A tanács nagyon megtetszett az embernek s a madárkát, amint megegyeztek, legott szabadon bocsátotta.

A madárka a fára repült s így szóla:
— Ne higgy soha abban, ami ellenkezik a józan ésszel. Látod, nekem a begyemben tyuktojás nagyságu arany van elrejtve. Ha neked eszedbe jutott volna megölni engem, most gazdag ember lettél volna.

Az ember elszomorodott s rendkívül sajnálkozni kezdett a fölött, hogy egy kicsi madár elámitotta őt s kieresztette kezéből a gazdagságot. A madár reá pillantott és már-már elrepülni készült.

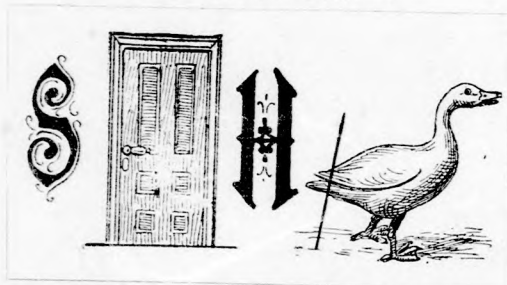
— Nos? És a harmadik tanács? kérdé az ember.

— Mi hasznod a harmadik tanácsból? ... mikor a két elsővel sem tudtál élni! Látod, én egészben véve sem vagyok akkora mint egy tyuktojás, hogyan férhetett volna hát begyembe a tyuktojás nagyságu arany darab? De ha ez még lehetséges volna is, most már nem szabad sajnálkoznod azon, ami elmúlt és nincs többé. Legyen hát ez peked leczke a harmadik tanács helyett.

És ezzel a madár kiterjeszté szárnyait és elröpült.

Oroszbul fordította *Timkó Iván*.

KÉP-REJTVÉNY.

A megfejtők névsorából elsőnek kihuzott kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Ifjusági Emléklapok“.

Elbeszélések és költemények. Gyűjtötte *Füssy Tamás*. Színes táblába kötve.

BORURA DERÜ.

MILYEN vigan, mily ujjongva
Robbant ki a sok gyerek,
Hogy a hótul fényes udvar
Hosszán kergetőzzenek!

*

Mily eljenzés kíséri ott
A hó-várnak ostromát.
Ha a védő egy jól célzolt
Hó-golyóval vissza vág!

*

A sikonkán a nagyobbak,
Szánon húzva a kicsiny,
Víg hahóval mint robognak,
Mint akár mely gőz-kocsin.

*

S ím, beszédük félbe hagyják,
Kacagásból lesz sohaj,
Nem kell játék, sem vigasság,
A szobába tér a raj.

*

Egyik lányka, nagy pihegre,
Madárkát hoz tenyerén;
Fa tövében, megdermedve,
A havon feküdt szegény.

»Lám a szép hó« — mond az apjok —
»Elfödött minden magot
S a madár élen hanyatlott,
Gyöngült, alélt s megfagyott.«

Össze néznek és megértik
S most, ha enni gyül a had:
A kenyérből, a kalácsból
Egy rész mindig megmarad.

S hótul tiszta tornác-fáján
Morzsát hint szét mindenik —
Bezzeg, most a sok szép hóban
Ismét víg kedvük telik.

Béla bácsi.

KÉPEK
A MAGYAR NEMZET TÖRTÉNETÉBŐL.
(Négy képpel.)

NEVEZE-
TES eszten-
dő nekünk
magyarok-
nak, ez a
most megin-
dult 1896-

dik esztendő. Nagy eseménynek az emlé-
két üljük meg ebben az évben: annak,
hogy éppen *ezer esztendővel* ezelőtt jöttek
be őseink ide, erre a szép földre, ahol mi
most élünk, és megalapították Magyaror-
szágot, ma is virágzó drága szép hazánkat.

Ti is, kis olvasóim, a legtöbbben már
bizonyosan hallottatok egyetmást a millen-
niumról, azaz: ezeréves ünnepről, amely
készülőben van. Mihelyt kitavasodik: Buda-
pesten is, a vidék több helyén is, fényes
emlék-ünnepek fognak lefolyni; közületek is
sokan lesznek tanui és minden magyar
gyermek szive hévvel fog feldobanni arra a
gondolatra:

— Én is gyermeke vagyok annak a
magyar nemzetnek, mely hol dicső harczok,
hol nehéz szenvedések közt, de meg nem
törve, immár ezer esztendeje bírja ezt a
drága hont!

Ebben az ünnepi esztendőben mindenfelé
sűrűn fognak megemlékezni a magyar
nemzet ezer éves életéről és történetéről.
Illő tehát, hogy a »*Kis Lap*«-ban mi is
megemlékezzünk őseinkről, tetteikről, har-
czaikról, melyeknek hazánkat köszönhet-
jük. A »*Kis Lap*«-ban természetesen nem
lehet annak helye, hogy a magyar nem-
zet ezer éves egész történetét elmondjam;
ezt majd olvasni, tanulni fogjátok az is-
kolában. Csak egyes képeket, részleteket
akarok időnként bemutatni s hiszem, ér-
deklődéssel fogjátok olvasni.

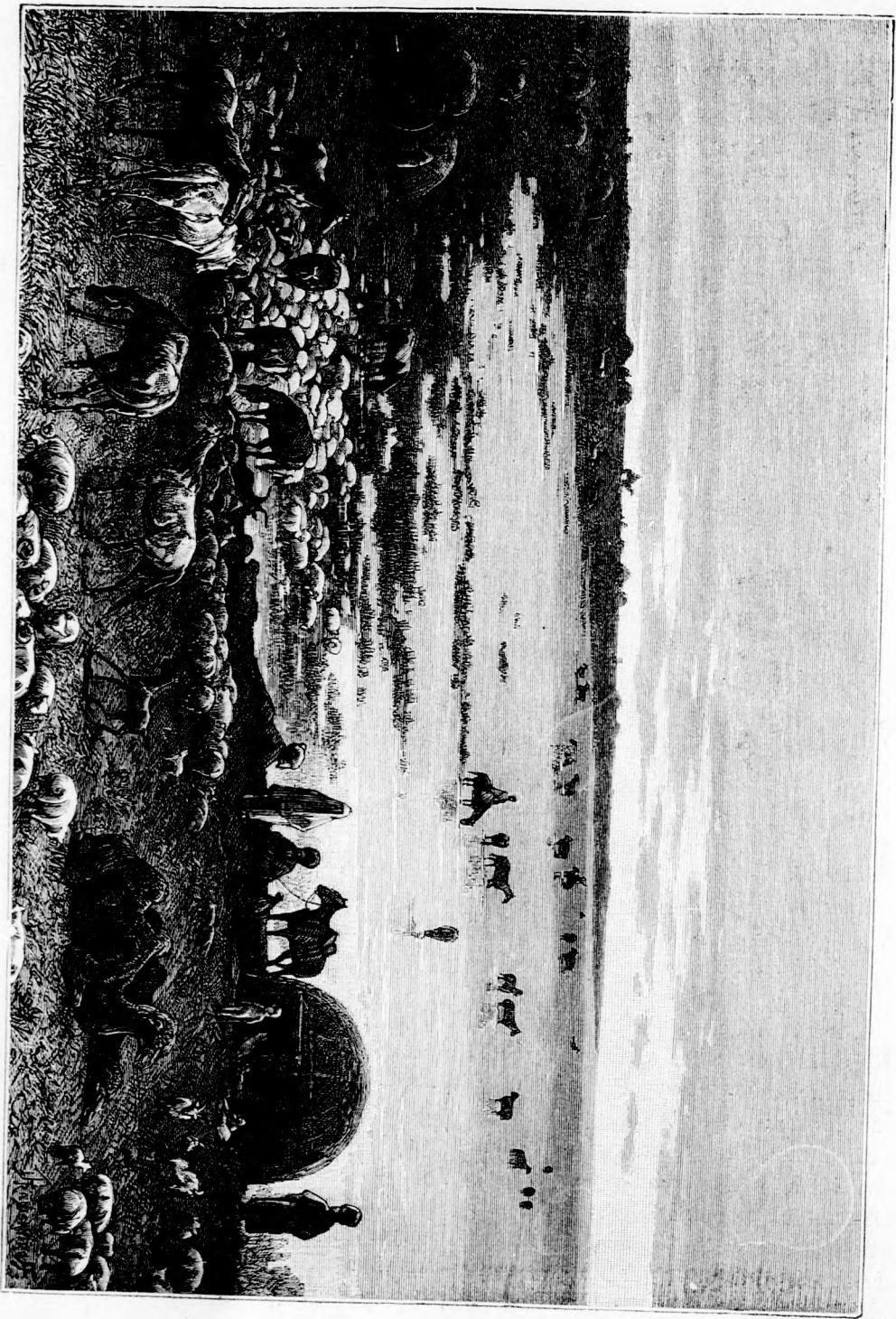
*

Ezer esztendő! Nagy idő. Olyan nagy,
hogy rendesen csak mesékben szoktuk em-
legetni. De most nem mese, hanem komoly
valóság; éppen ezer esztendeje, hogy a
magyarok a mai Magyarország földjére
beköltöztek és itt megtelepedtek.

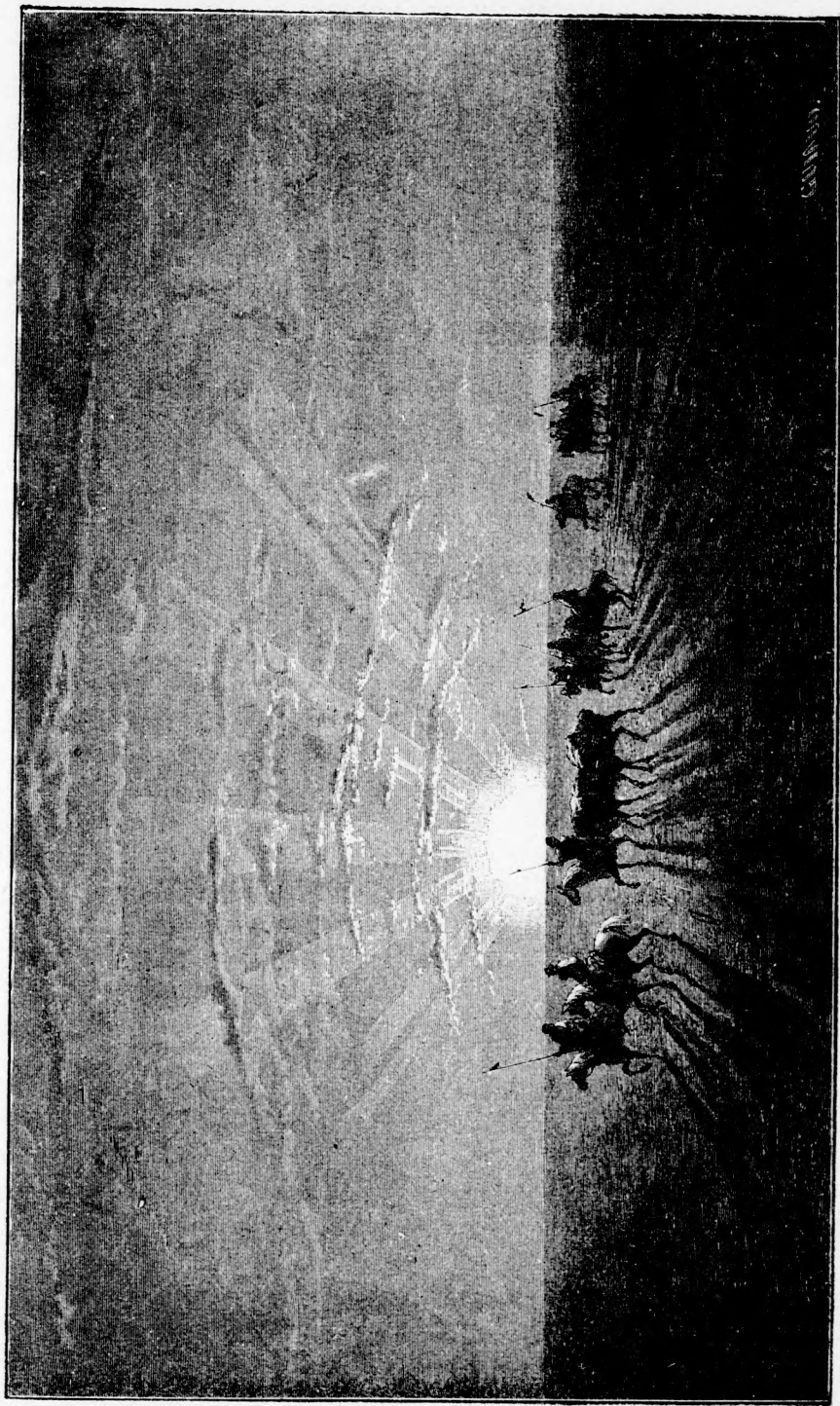
Igen, de hol éltek, mit miveltek, mielőtt
ide beköltöztek?

Hát azt, őszintén szólva, nem tudjuk.
A magyar nép, mikor ezer esztendővel
ezelőtt ide költözött: harcziás, szilaj vándor-
nép volt, sokat hadakozott és mikor
meg békességben élt, nagy nyájait legel-
tette. Holmi irogatással biz' ők nem igen
foglalkoztak, iskolának, könyvnek alkalma-
sint hírért sem ismerték, nem is laktak
városokban, kő házakban, — hanem sátrak
alatt, vagy könnyen szét bontható konyhó-
forma házikókban, melyeket fölszedtek,
amint nyájakkal odább vándoroltak. Így

(Folytatása a 42. lapon.)

A KASPI-TÓ PARTJÁN. (Lásd a 43. lapon.)

LEBEDIA SIKSÁGA, A MAI DÉL-ORSZORSZÁGBAN. (Lásd a 43. lapon.)

(Folytatás a 39. laphoz.)

aztán nem is jegyezték föl a régibb idők történetét.

Nem jegyezték föl, de ők maguk bizonyosan tudták, ha bár nem olyan pontosan, mint ahogy mi most tudjuk a könyvekben olvasható történeteket. Az ősmagyaroknak voltak papjaik, akik ismertek írás-jeleket, fába metszett rovásokat és ilyen módon alkalmasint föl is jegyeztek egyet-mást; de nem ez volt a fő, hanem az, hogy az öregek elmondták a régi események történetét a fiataloknak és így szájról szájra szállt a hagyomány. Ha eljutott volna egészen mi hozzánk, milyen érdekes volna! Csak hogy, sajnos, nem jutott el, mert a mikor őseink a mai magyar földön megtelepedtek: keresztényekké, szántóvetőkké lettek. Akkor már nem igen törődtek többé a régibb vándor-élet emlékeivel, lassanként el is felejtették. Amit később egyes írástudók följegyeztek, az már nem annyira hagyomány, mint inkább csak rege.

Ez a rege így szól:

Hajdanában, réges-régen, sok száz esztendővel a magyarok ide költözése előtt, még nem is létezett magyar nép. Élt azonban messze Ázsiában egy Nimrót nevű hatalmas vadász és pásztor-ember, akinek két fia volt: Hunor és Magor. Ezek, fölnövekedvén, egy napon vadászni mentek s fehér szarvast vertek föl. Üzték, kergették, de nem tudták leteríteni. Neki hevülve, csak azért sem hagyták abba az üldözést s messzi idegen tájra jutottak, ahol aztán a szarvas eltűnt egy nagy tó mocsaras, nádas partján. A két ifjunak nagyon megtetszett a tájék s vissza térvén atyjokhoz, megkérték, engedje meg, hogy ők ketten eselédjeikkel, barmaikkal a nagy tó mellé

költözzenek. Az engedélyt megkapták, s megtelepedtek a nagy tó, a Meoti-tó mellett s a *Hunor* ivadékaiból lett a *hún*, a *Magor* ivadékaiból pedig a *magyar* nemzet.

Hosszu idők folyamán nagyon megsaporodtak s a Meoti-tó mellett már el nem férvén, Scythiába vándoroltak. Számuk, hatalmuk nőttön-nőtt és a hun népnek végre már ott sem volt maradása, hanem hódító utra indult, csakhamar rettegéssel töltve be az akkori európai népeket. A világrendítő Attila vagy Etele fejedelemsége alatt hatalmas birodalmat alkottak, melynek központja a mai Magyarország volt. A Tisza mentén, körül-belől a mai Szeged táján, volt Attila király székhelye, ahonnan ha kimozdult, reszkettek a népek a messzi tengereknél is. »Isten ostora« volt a rettegetes Attila király neve. Ámde amily gyorsan jutott a hun nép nagy hatalomra, épp oly hirtelen tűnt is el a föld színéről. Mert Attila király egy éjjel hirtelen elhunván, két fia: Csaba és Aladár nem tudott meg egyezni a nagy örökségen s véres harcra szállt a hatalomért; a gonosz testvér-háborúnak pedig az lett a vége, hogy a két pártra szakadt hunok egymást öldösték és egy nagy csatában oly megátalkodottan gyilkolták egymást, hogy egyik részen is, másik részen is alig néhány ezer ember maradt életben. Csaba a megmaradt kevés hívével sok bolyongás után vissza vándorolt az Ázsiában maradt magyar testvér-néphez, de egy kis csapat utközben elszakadt tőle és az erdélyi bérczek közt húzódott meg, ahol aztán a székely nép lett belőle.

Attila király nagy birodalmán más mindenféle népek osztoztak meg, a hunokból hirmondó sem maradt. De ott messze Ázsiában, az ősi honban, ott élt a magyar nép,

folyton szaporodva és erősödve. Mikor már nem fértek régi honukban, fölkerelkedtek, hogy maguknak szerezzék meg azt az országot, melyet egyszer a testvér hun nép már elfoglalt. Indulás előtt a magyar nép, mely hét törzsből állt, Álmost, Ögyek fiát választotta vezérének s ez sok nehéz harcok után el is vezette népét a Kárpátokig; de az új honba már nem ő, hanem hős fia, Árpád vezette be a magyarokat. Mert az agg Álmos elhunván, fiát emelték a vezérségre s Árpád keresztül hatolván seregével a Kárpát hegységen, több évig folyt kemény harc után meghódította a mai Magyarországot, itt szép új hazát alapítva nemzetének.

Igy szól a rege.

A történet-tudósok azonban nem hiszik, hogy ez mind így történt s még azt sem hiszik, hogy a hunok és magyarok rokon népek voltak. Hunor és Magyar felől meg már éppen semmit sem akarnak tudni. Azt mondják, hogy ez mind csak mesés rege, melyet semmivel sem lehet bizonyítani.

Hol éltek, honnan jöttek a magyarok?... azt igazában maig sem lehetett teljes bizonyossággal kimutatni. Csak azt lehet valószínűséggel állítani, hogy a Kaukázus hegység és a Kaspi tó táján éltek abban a legrégebbi időben, melyről hiteles adatok nincsenek. Azt bizvást föltehetjük, hogy nem laktak rendes városokban, falvakban, hanem inkább vándor pásztor-életet folytattak, leginkább nagy nyájukkal legeltetésével foglalkoztak; de imitt-amott alkalmasint meg is művelték a földet. Mai napig is élnek ilyenféle népek Ázsiának ezen a részén (Lásd a képet a 40. lapon.) De nem csak pásztorok, hanem szilaj harcosok is voltak,

még pedig legnagyobb részt lovasok; fegyverük pedig a nyíl, kard, kópja.

Abból az ismeretlen, ősi honból a magyarokat valamely más, hatalmasabb népként kiszorította s azt már hitelesen tudjuk, hogy a Krisztus utáni 884-dik esztendőben a Fekete [tenger északi partjára értek és itt telepedtek le. Ezt a földet Lebediának nevezték. Nagyon kedvökre való sik rónaság volt ez, a mai Dél-Oroszország vidékén. (Lásd a képet a 41. lapon.) De itt sem maradhattak sokáig, mert a sokkal hatalmasabb besnyő nép rájuk tört és kiszorította innen őket. Egy részök vissza tért Ázsiába, az ősi hazába és ott még néhány száz évvel később is meg volt, de lassanként elfogyott, más népekkel keveredett össze és ma már nyoma sincs. Ámde a besnyőktől kiszorított magyar nép nagyobb része jobban össze tartott és eltölte, hogy új hazát keres magának.

Hét törzsből állt ekkor a magyar nép és mind-egyiknek külön vezére volt, akiket együtt »hét magyar«-nak nevezték. Mind-egyik vezér független volt a másiktól; de mikor Lebediából kiszorultak, belátták, hogy jobban fognak boldogulni, ha *egy* fővezérök lesz. Megválasztották tehát a legbölcsebbet, legvitézesebbet, Álmost, fővezérüknek és rövid vándorlás után a mai Pruth folyó táján telepedtek le, Etelköznek nevezve el új hazájukat.

Itt sem volt maradásuk. A sokkal számosabb besnyők ide is utánuk nyomultak, innen is kiszorították. A magyarok tehát, miután az agg Álmos meghalt, ennek fiát Árpádot választották vezéröknek és újra megindultak, örege- ifja, apraja-nagyja, összes nyájukkal, barmaikkal, hogy új ha-

zát keressenek. Nem sokáig vándoroltak. A Krisztus utáni 889-dik esztendőben eljutottak a mai Magyarország hatáira és elhatározták, hogy a Tisza és Duna mentén elterülő szép országot foglalják el új hazájokul.

Többféle nép lakott akkor ezen a földön s Árpád vezér hosszú, kemény harcokat vívott esztendőig, míg végre hősi csaták után sorra legyőzte valamennyit és a mai egész Magyarországot elfoglalta. Körülbe-

lül Kr. u. 896-ban fejezte be a nagy feladatot.

Ezer esztendő múlt azóta s Árpád népe, a magyar nép, ma is itt él e szép földön. A szilaj, pogány vándor-népből keresztény, mivel nemzet lett, mely ezer esztendőn át nagy viharok közt is mindig hőiesen megvédte honát, ma pedig szeretett jó király uralkodása alatt békességben örvendezve üli meg a honfoglalás ezredik évfordulójának nagy ünnepét.

A KIS MŰVÉSZ.

(Képpel a czimlapon.)

KICSI Linka egyedül
Egy hegedűn hegedül.
A szemét oldalt veti,
Kóta nem is köll neki.

Magyar dalt huz a kis lány,
Pedig bizony nem cigány.
Arany haja ragyogó.
Arcza fehér mint a hó.

»Megvirrad még valaha,
Nem lesz mindig éjszaka!«
A lelke is vele száll,
Olyan szépen muzsikál.

Az öreg csak egyre néz,
Lelke távol multba vész.
Szemén egyet törülget,
Brugózni is elfeled.

ÁRNYÉK-JÁTÉK.

(Vége.)

AMULT számban olyan árnyék-képeket mutattam be, melyekhez holmi apró segítő eszköz is szükséges. Lássunk most először olyant is néhányat, amelyhez a puszta két kezünk elégséges.

A munkás. Ezt minden segítség nélkül varázsoljuk ujjaink és bal kezünk feje árnyékával a falra. Arcza, szakála, még a kalapja is kitelik az ujjainkból, csak ügyesen tartjuk a világító gyertya elé. A rajz pontosan megmutatja, milyen helyzetben legyenek az ujjak s persze szükséges, hogy

a kéz engedelmes, hajlékony legyen, kivált a bal kéz, melynek oldalt nyújtott hüvelyk- és kis ujjából telik a kalap karimája, a kidomboruló közbülső részből pedig a kalap teteje. A jobb kéz ujjával az arcot és szakált teremtjük elő.

Az indiánus. A bátor, ravasz indiánus is elő kerül a puszta ujjaink árnyékából. Vörös bőre nem lesz ugyan, mert hisz' az árnyék mindig fekete; de azért mindenki ráismerhet mindjárt, hogy ez senki más, mint »Sastoll« vagy »Rókaszem«, akinek lengő tollak vannak a hajába tűzve. Egy kis

próbálgatással mindenki könnyen megcsinálja s az indiánus fej a legérdekesebb árnyék képek egyike.

A papagály. Nem csak egyszerű fejet hanem egész madarat is oda varázsolhatunk puszta kézzel a falra. Ime a papagáj. Kényesen áll a rudján s látjuk nemesak a fejét, hanem egész testét, még a farka tollait is. Ide-oda mozoghat is; de ennél vigyázni kell, nehogy a bal kezünk mutató ujjá is mozogjon, mert az adja a rud árnyékát, a rudnak pedig szilárdul kell állani.

Befejezésül mutassunk még be két működő alakot.

A vén szakács. Ennek bemutatásához elég a jobb kezünk; de két kis segéd-eszköz szükséges, melyet előre elkészítünk. Papírosból kalapot vágunk ki, mely persze olyan formájú lehet, amelyet akarunk. Kicsike rudaeskára pedig, mely a tálcza vagy tányér árnyékát fogja szolgáltatni, oda ragasztunk valamit, aminek az alakja enni való tárgyhoz hasonlít: a rajzon pl. gombóc látványos. A rudaeskát aztán hüvelyk-ujjunkra kötjük, a kalapot pedig mutató és középső ujjaink közé szorítjuk s a rajzon látható módon tartva ujjainkat, elő varázsoljuk a vén szakácsot, amint tányéron viszi a gombócot.

A hajós. Nem boszorkányság, csak egy kis ügyesség kell hozzá, hogy még csónakázást is rendezhessünk a szoba falán.

Elhez három kis segéd tárgyat készítünk előre; papírosból kalapot és csónakot vágunk ki, evezőnek pedig vékony pálczikát kerítünk, melyet a jobb kezünk hüvelyk-ujjára kötünk. Bal kezünkkel, úgy, hogy ennek az árnyéka ne legyen látható, tartjuk a csónakot, mögötte pedig egyenesre fölnyújtott jobb kezünkkel varázsoljuk elő a hajóst. A hüvelyk-ujjra erősített evezőt megfelelően mozgatva és mind a két kezet pontosan egyformán előre csusztatva, hajósunk szaporán evezve szépen haladni is fog előre, amit, úgy-e bizony, a valóságban a legügyesebb hajós sem tudna ott a falon megeselekedni.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« I. köt. I-ső számában közölt koczka-rejtvény megfejtése:

D	E	N	E	V	É	R
E	L	E	M	É	R	
N	E	K	E	D		
E	M	E	Z			
V	É	D				
É	R					
R						

Helyesen fejtették meg: Bakody Aurél, Peláthy György, Kövesi Rudí, Kapus Erzsé, Dénes Zsófia (részben), Fáy Erzsébet, Szőke Irén, Riesz Kornél, Wáhl Viktor, Haasz Rudolf, Schmideg Margit, Platzner Ella és Vilma, Strasser József, ifj. Hegedüs Kálmán, Niessner Ella, Blanka és Ali, Neumann Alice, Schwarz József és Béla, Patterson Margit és Orsolya, Lakits Pista, Braun Adrienne, Andreánszky István, Áchim Mariska, Freund Irénke, Ganz Margit, György és István, Szelke Hajnalka és Józsi, Krausz Zsiga, Zinner Erzsike, Rosenberg Ilona, Mérey Ágosta, ifj. Kubinyi Gyula, Dessewffy Sárka és testvére (jövőre mindkettőtök nevét irjátok ki, ha mind a ketten a megfejtők névsorába kívántok jutni. F. b.), ifj. Rapaics Romeo, Weisz Erzsike, Pálesch testvérek, Fizély Etel, Goldschmid Vilma és Piroška, Sugár Kálmán, Szent-Ivány Carla, Sohr Irma, Lukácsy

Lipót,
Gomb
híveim
tán,
Merse
keresz
Somog
Irma,
szíves
Aranb
meret
»Kis
hova-
Sera,
és E
Miczi
Imre
Ödön.
vath
Berge
heim
Weis
Ödön
Lap
Anna
Bukó
Frigy
lamo
Küsz
és G
Mati
Márt
Jekel
csin
heter
Dege
Eng
git,
Moln
Emm
Ilonk
Leop
zsik
Erzs
Aug
Bod
Jenő
Veis
Má
rosk
Mar
Bert
Ján
Kno
Hee
Sán
Val
Kat
Poll
Alic

Lipót, Bruck Juliska, Scharff testvérek, Kiss Pál, Gombos Ernő, Payr Hugó (szívesen látlak új kis híveim sorában *F. b.*), Schiller Frida, Vadas Zoltán, Cielezky Margit, Pfeiffer Lenke, Szinyei-Merse Yerti (nem tudom, jól betüztem-e ki a kereszt-nevedet? Jövőre tisztábban ird ki. *F. b.*), Somogyi Zsiga, Grün Aladár, Bolyó Ödön, Glósz Irma, Weisz Angela, Schönberg Irén (soraidat szívesen veszem. *F. b.*), Horváth Jerta, Deutsch Aranka (örömmre szolgál, hogy olyan rövid ismeretség után is már annyira megkedvelted a »Kis Lap«-ot. Bizom benne, hogy ez érzelmed hova-tovább csak növekedni fog. *F. b.*), Schöpf Sera, Kiss Ilona, Danielisz Jenő, Vladár Matild és Endre, Kaczvinszky Jóska, Rétay Vilma és Miczi, Janits Irénke, Margitka, Károly, Dezső és Imre (magatok irjatok! *F. b.*), Granitz Manó és Ödön, Tölgyi Sándor, ifj. Miklya Z. András, Horváth Trézsi, Tobisch Irén, Szládecsek István, Berger Miklós, Fekete Andor, Kropf Pista, Mannheim Lajos, Przybilla Jenő, ifj. Dengyel László, Weisz testvérek, Robitsek Anna, Erdős József és Ödön (tépött szélű papiroson levelezni a »Kis Lap«-pal nem lehet. *F. b.*), Papp Antonia és Anna, Gallatz Margit és Paula, Austerlitz Lajos, Bukó Sándor és Kálmán, Toldi Piroška, Schoch Frigyes, Szinberger Jakab, Schiller Frigyes, Salamon Sándor, Heszke Irmus, Abonyi István, Küszler testvérek, Marmorstein Mór, Seidler Róza és Gizella, Heumann Ödön, Krausz Géza, Jálies Matild, Salzberger Aranka és Nándorka, Bartheldy Márta, Bolyó Pálma és Károly, Kellner Arthur, Jekelfalussy Gizike, Hegyessy Gyula (mostani csinos, rendes levélkédet csak dicsérettel említhetem. *F. b.*), Katrenyák Paula, Könyöki Ilona, Degenfeld Vicza, Propper Aranka, Lándesz Janka, Engelmann Jenő, Krausz Szidi, Willmann Margit, Krivány Laczi és Dini, ifj. Münnich Aurél, Molnár Ferike, Hecht Margit és Piroška, Hügel Emma és Jenő, Piller Géza, Domán Arthur, Moesz Ilonka, Weisz Kornél, Ordódy Irén és László, Leopold Elemér, Schwartz Sándor, Etlényi Erzsike, Szathmáry Albert, Klein Zoltán, Szájbely Erzsike, Angermayer Béla, Nékám István és Ervin, Augusztin Gizi és Mimi, Weisz Anikó és Ödön, Bodola Mariska, ifj. Klein Sándor, Zsigmond Jenő, Pick Miczi, Polgáry Karola, Mihályi György, Veisz Irma, Éder Olga, Imrédy Kálmán és Károly, Máj Kata, Csiki Lórika, Fazekas Iduska és Piroška, Kövér Gyula, Ábelles Juliska, Bocanits Mariska és Emike, Jakab Böske és Margit, Freund Berta, Pap Irénke, Patzauer Katinka, ifj. Jákó János, Baik Mihály, Deutsch Jenő, Csizék Ilona, Knobloch József, Kohn Erzsike, Bayer testvérek, Hecht Berta, Lipták Irénke, Kraicsovics Ottó és Sándor, Angyal Irma, Dely Margit, Luczánovits Valéria, Groedel Lajos, Rosenzweig Blanka, Papp Katinka, Singer Jenő, Herczeg Ilonka és Albert, Pollák Alfréd, Schwarcz Juliska és Jani, Kremzír Alice, Edith, Alma és Ernő, Ungár Miklós, Szik-

lay Ilona, Bähr Sándor, Rátz Vilma és Ottó, Hardt-Stummer Bettina és Albertine, Graner Márta és Stefike, Rosenwald Rudolf, Weiss Aurél (ahhoz képest, hogy csak kilencz éves vagy, irásod teljesen kielégítő. *F. b.*), Tsuk Mariska, ifj. Büttel Jancsi, Jeney Zelma, ifj. Oláh Miklós, Baranyai Zoltán, Szegedi Ilona, Kreibik Sándor, Motesiczky Lala és Lénárd, Szilágyi Jolán, Rosenfeld testvérek, Badiny Gyula, Záborszky Dezső, Tomory Mária, Koss Zsigmond, Jánosi Anna, Adler Margit és Ernő (csakugyan Margit-e egyikötöknek a neve, nem tudom; az elhánt-vetett aláírásból így bötüztem ki; jövőre tisztán irjátok ki a neveteket, másképp nem fogom közölhetni. *F. b.*), Bónis Berta, Alexy Elza (részben), Molnár testvérek, ifj. Hofmann Viktor, Veisz Béla (csak ha beteg vagy, nézem el, hogy czeruzával irsz. *F. b.*), Steinhübel Ödön, Kubinyi Guszta, Máj Robert, Herzl Antal, Farkas Ilonka, Mariska és Laczika, Czibulya Imre, Bartók Bella, Loránt Ella, Saláth Ilonka, Papp Jani, Pap Irénke, Lányi Rózika, Székely Lajoska, Engeszer Janka és Józsi, Bügler Paula, Habinay Iván, Havas Margit, Kemény Béla, Hirschfeld Erzi és Károly, Taubner Margit, Gervay Mariska, Erzsike és Mike, Vancsó Anna, Markó Ilus és Margit, Szinyey-Merse Zsiga, Berényi Irmá, Stanesa Miczi, Emike és Gyula, Schwarz Gizella és Andor.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörténvén, nyertes lett Weisz Erzsike, Bártfán, kinek a jutalom-könyvet »Tündérmesék«, a »Forgó bácsi könyvtára« című sorozat egyik önálló kötete) a kiadó-hivatal megküldi.

A »Kis Lap« XLIX. köt. 26-dik számában közölt találós mesék megfejtését beküldték még: Jánosi Anna, Grósz Vilma és József, Kemény Béla.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Kövesdy Aranka. Akkor még nem estek sorolások. Az a D. G. a jeles orvosnak fia De. tudtommal, az is nagy legény már. A bekötési táblát a kiadó-hivatalban megváltod s aztán bár mely könyvkötővel bekötetheted. Szívesen látlak. — **Vajnay Gábor.** Minden iskola-nap 2251 szegény gyermek kap ingyen ebédet 27 budapesti étkező helyen. Bizony büszke elégtételemlre szolgál, hogy ehhez a szép sikerhez ti is hozzá járultatok kegyes adakozásokkal. — **Kain Mariska.** Kéréseddel fordulj a kiadó-hivatalhoz, megjelölvén: melyik kötetnek mely számai hiányoznak? Ha van még belőlük, a hiányt pótolhatod. Reményem én is, hogy barátságunk tartós lesz. — **Fáy Erzsébet.** Nem lesznek. — **Medveczky Gyurika.** A te rózsás, galambos üzenetedért fogadd külön köszönetemet. — **Augusztin Gizi és Mimi.** Mind a kettőt nagy örömmel fogadom, különösen pedig a látogatást. — **Szent-Ivány Carla.** A rejt-

vénynek nem mindenik kockájában fordul meg, csak fönn és oldalt egy-egy sorban. A második szabatos, de már ennek a közlését tiltja a szerénység. — **Saláth Iona.** Szép egy pár vastag kötet kerülne ki abból, ha minden kis olvasótársadnak arcképét szeretnéd birni. — **Viczián Etelka.** Ugyancsak elmulattam ügyes, vidám soraidon! A sok kérdéssre akkor felelek, ha majd egyszer csakugyan feljössz a fővárosba, amit kértedre a te jó mamád bizonyára meg fog tenni a kiállítás ezredéves ünnepén. Össze-vissza foglak én kérdegetni akkor sok szelei emberről, dologról. — **Lépes György, Klein Zoltán.** Köszöntelek a »Kis Lap« zászlaja alatt. Kedves megemlékezések jól esett szívemnek. — **Ida néni.** A rövidke levél nagy alját igenis megértettem. — **Lányi Rozika.** Egy kis korcsolyázásra, szánkázásra lehet szakítani időt, kell is. A kellemes testmozgásban megedződött test aztán annál könnyebben győzi az elmei munkát. — **„Deli vitéz».** Még kép is készül hozzá s lész rá gondom, hogy ne soká raboskodjék. Kellemes volt megértenem, hogy az én régi kis olvasóm most maga mesél az ő gyermekeinek. — **Wiciand Albert.** A »Kis Lap«-nak mult száma mellé volt mellékelve a naptár, mely, reményem, megtetszett neked is. — **Hirsch Rózsika, Ferkó és Ödönke.** Isten hozott benneteket a »Kis Lap« táborába! — **Pollak Alfréd.** Fájdalmat nem akartam szerezni. De aki jó magyar, csak nem fojthatja el hazafias érzelmeit, főképen akkor, midőn e nemzet dicső fennállásának második évezredébe lépett. Ugy-e bár, téged is lelkesít ez a nagy gondolat? Magyarok legyünk tehát mindenben. Édes anyádnak mi volt a leánykori neve? Tán megismerem róla régi kis olvasómat. — **Timár Stefánia.** Hogy a négylevelű lóhere szerencsét hoz, kedves babona, melyet jól esik hinni. De élésebb tudni azt az egylevelű izenetről, hogy valaki hálás, szerető szívvel gondol reánk. Csak egyszer arra felétek vigyen a kedvező véletlen, bizony nálatok nézek, hogy szemtől szembe láthassam az én kedves, tántoríthatatlan hivatást. — **Raab Jóska.** A leveleidet *Forgó bácsi* nevére címezd! — **Molnár Ferike.** A goromba téli időben nem tanácsolom. De hát nincs messze a tavasz, s akkor, minden csütörtök este, ott lélsz a műhelyben. Hol? Nézd meg a »Kis Lap«-ot. Mindig örömmel látlak. — **Pap Irénke.** A leveledben nem volt sem pénz, sem bélyeg. — **Ungár Miklós.** Elhatározásodnak, azt hiszem, jó hasznát fogod venni. A rejtvény késő vagy elmaradt beküldése miatt mért haragudnám? Az a te jogod, de nem kötelességed. — **Éder Olga.** Melyik számban fejeződik be egy-egy elbeszélés: az a többi közlemény terjedelmétől függ. A jó kívánság mindig jókor jön. Választásoddal, reményem, meg leszel elégedve. — **Jacobi Erzsike.** A te kedves ákom-bákomaidra egy másik rovatban felelek. — **„Az E. bátyja».** A munkáról csak akkor ítélnék, ha olvastam. Soraidban

örömöm tellett. Nem gondolja, hogy a kis lányt megterheli annyi elmei foglalkozás? Ha látszólag könnyen birja is, mégis el kell vonni. Rendesen a testi fejlődés sinli meg az ilyen szokatlan észbeli tehetséget. Cs. B. írásai pedig nem igen valók egy ilyen baba kezébe, aki oly korán érett. — **Szidon Mariska.** Azt írod, hogy nagyon tetszik neked a »Kis Lap« naptára. Nekem meg az tetszenék, ha ezentul nem rongyos szélű papiroskára írnál nekem. Uj hivem vagy, tehát még nem tudhattad, hogy én (a magatok hasznára) szigoruan megkövetelem a levél gondos formáját. Ezentul, ugy-e bár, takarosabb levelkét fogsz nekem küldeni? Az írásodból is látom, hogy ez így lesz. — **Máy Róbert.** Örömmel köszöntelek *Forgó bácsi* zászlaja alatt. — **Braun Margit.** Annak idején majd meg fogod tudni. Hát ha addig kissé gondolkodnál fölőtte? — **Jálics Matild.** Köszönöm kedves apád figyelmét s örömmel nézek a küldeménye elé. — **Andreánszky István.** Ügyes, közlő is. — **Katrenyák Paula.** Eddig, ebben a kézírásban, *K. Mariskát* ismertem. Hogy vált egyszerre Mariskából Paula? A sikerült kockarejtvények megjelennek. Hűséged jelentését örvendve veszem tudomásul. — **Csizék Iona.** Az, amit kívánsz, a sorstól függ. Szép írásodat dicsérhetem. — **Patzauer Katinka.** Ragaszkodásodért, jó kívánságodért fogad forró köszönetem. Ha az aranyos *Magduskát* meglátogatod, hozzám is el látogathatnál. — **Frend Berta.** Egyikünknek igaza van. Mostani levélkéddel nagyon meg vagyok elégedve. — **Sziklay Iona.** Ohajtom, hogy neked is kedvezzen a szerencse. — **Székely Lajoska.** Hogyan? Nem tudtad a »Kis Lap« címét. Hiszen minden számban kétszer is fordul elő, némelykor többször is. Csak nézd meg figyelmesen. — **Máy Kata.** Köszönöm, kedves kis lányom. Ami jót kívántok nekem, szívesen érejen titeket. — **Kemény Béla.** Ügyesek. Hármát besoroztam. — **Szabó Árpád.** Majd idővel fogsz te jobbat is írni. Kísérletnek azonban teszi ez is. — **„Kata története».** A jövő számban üzenek. — *Több levélről a jövő számban*

LEVELEZÉST ÓHAJT:

Vadas Zoltán (Selmeczbánya) *Prescott* Arkbálddal. — *Katrenyák Paula* (Mutne, Árva vm.) a három *Gervai* lánykával. — *Busay Gizike* és *Irénke Viczián* Etelkának: (Bpest, III. ker. Flórián-utca 15. sz.) — *Kövesdy* Arankának *Patterson* testv.: (Bpest, Lónyay-utca 11.) — *Molnár Ferike* (Corvin-tér, 11. ajtó 3. sz.) *Przybilla* Jenővel és *Stefánszky Józseffel*.

JÓ SZIV.

Az éhező és fázó iskolás gyerekek részére: *Krivány* Laci és *Dusi* 1 frt, *Kellner* Arthur 5 kr. Köszönet a kegyes adakozóknak. Az adományt rendeltetési helyére juttatom.